

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.
 Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.
 Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foile pentru popor. | Director, Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie Trans.

SPORESC

puterile noastre la orașe.

Foia „Renașterea” din Cluj aduce în numărul său mai nou, o știre îmbucurătoare:

Conzistorul român ort. a cumpărat o nouă casă, în strada Avram Iancu, — casa în care fusese așezat Căminul Studentelor, acum desființat, — și spune că aci va fi adăpostită Academia Teologică, pentru care nu avea loc, și locuințele mai multor profesori dela aceea Academia.

„De șase ani, — spune numita foie, — decând s'a înființat Episcopia ort. de Cluj, aceasta e a șasa casă cumpărată de Conzistoriu, — prețul lor ajungând azi a fi vre-o 9 milioane Lei.”

Și ca să se vadă că Românii așezați în Cluj, nu stau nelucrători, ci muncesc cu zel pentru a cuceri loc prin marea de străinătate de acolo, numita foie amintește ce era acum 6 ani în Cluj:

Când trimisul Conzistorului din Sibiu, asesorul Nicolae Ivan, încredințat cu conducerea Conzistorului dela Cluj, a sosit în Cluj, — a trebuit să stea câteva zile într'un vagon în gară, cu tot bagajul, că n'avea unde se adăposti. Abia cu greu a putut căpăta o locuință cu chirie, — că Ungurii și jidanii Clujului, nu dădeau decât de silă; — de frică, de voce bună, n'ar fi dat loc nici unul Român.

Iar azi, după șase ani, conzistorul din Cluj, cumpără o 6 a casă, — ceea ce e un semn îmbucurător pentru paterea cu care Românismul se întărește în cetatea șovinismului maghiar de odinioară.

Oameni de bine.

— Scrisoare din Bucurdea. —

Dle Redactor! În 7 Septembrie s'a sfințit noua biserică românească ort. din comuna Bucurdea (protopopiatul Albe-Lăila). A venit la sfințire P. S. Sa Episcopul N. Ivan din Cluj, cu corul, cu mai mulți asessori și protopopi și preoți, — și a făcut comunei o frumoasă zi de sărbătoare sufletescă. Primire cu bine, ca atunci când un Arhiepiscop trece pe lângă un popor vine; diletanții din loc au dat un teatru, iar Corul episcopiei a înălțat sara cu un Concert foarte frumos, foarte reușit.

Ceea ce eu mai ales doresc să scot la iveală din acest prilej, e că frumoasa biserică s'a zidit din lărgă și creștineasca dărnicie a poporului, fără multă umblare după ajutoare prin aite părți.

Dar printre toți dăruitorii, se ridică mult mai ales doi, adevărați și buni creștini: Dl Dr. Ioan Pop, fost avocat în Alba-Iulia, fost prefect al județului, acum Director la Forestiera Română din Cluj, care a dăruit 100.000 Lei și a făcut fel și fel de ușurări pentru ca biserică să ajungă la lemnul trebuincios cu prețurile cele mai joase; — iar al doilea e dl Anton Pop, care a dat 60.000 Lei pentru zidirea Casei Domnului, — afară de multul bine ce a făcut poporul de curând, dăruid 30 locuri de casă sătenilor lipsiți.

Din prilejul sfințirii prea frumoasei biserici, Preasfințitul Episcop a scos deosebit la iveală pe acești cucernici și darnici filii ai bisericii și binevoitori ai poporului, rugând pe Dumnezeu să dea neamului și bisericii încă mulți filii de aceștia, pilda lor să se aprindă în mii de inimi românești ca o candelă sfântă și să fie izvor de fapte bune, asemăntoare cu a lor. Dreptul.

Dl prof. A. C. Cuza,

urmându-și adunărilor de luminare a poporului din Moldova cea grozav de năpădită de Jidani, — e primit peste tot locul, ca un apostol, ca un mântuitor. A fost mai nou admirabil primit în comunele Muncel, Mogoșești, Săboani și Poenari.

Vom aduce dare de samă despre minunata deșteptare a Moldovei.

În comuna târg Băcești însă, stăpânirea a crezut că e de cuvânt să dea voce luminatului profesor să-și lăse adunarea — numai afară din comună! Dl Cuza s'a învoit și cu asta, numai să vadă poporul în jurul dsale și să-l lumineze.

După adunare poporul a vrut să străbată totuși în comună, — dar jandarmii și armata au făcut întreținere de arme și un țaran a fost lovit de un glonț!

Sărac țaran al Moldovei! Tu n'ai drept să intri pe ulițele unui orașel neînsemnat, plin stap de Jidani, ca să nu „tulburi” țihna acelor, cari nu vreau să te vadă nici pe ulițele târgșorului lor, decât când le duci banii tăi... Și stăpânirea românească ascultă această cere obraznică a lor, și-ți dă glonț de vrei să intri!.

S'a pus piatra fundamentală la Casa nădejdilor noastre, dela Iași.

Luni în ziua înălțării Sfintei Cruci, s'a pus în Iași piatra fundamentală la „Căminul Cultural Creștin” (Casa Studenților, sau cum mai drept îl zicem noi: „Casa nădejdilor noastre”) în mijloc de frumoasă, sfântă sărbare. Arhiepiscopul Leu a fost poțtit și a venit, încungiturat de mai mulți preoți, de a făcut slujba de binecuvântare a fundamentelor Căminului.

După sfânta slujbă s'au rostit mai multe cuvântări:

Dl profesor A. C. Cuza a vorbit despre însemnătatea Căminelor studențești, între cari acesta, zidit de însuși studenții cu mâinile lor, săpând în fiecare cărămidă crucea „svastica” semnul luptătorilor creștini, — va fi o *Cetățuie a Românismului*. Arată viu și luminat, așa cum rar știu vorbi de luminat, ce însemnătate are mișcarea națională creștină, din mijlocul căreia se ridică și acest Cămin.

A vorbit Inginerul Bejan, bunul român care conduce, fără nici o plată, întreaga lucrare, și care a dat și locul de zidire, — îndemnând pe toți Românii cu înțelegere a înaltului rost ce-l are acest Cămin și lupta ce e legată de el, — să dăruiescă care cât pot, pentru a l vedea dus la îndeplinire. Căci mult ajută tinerii cu lucrul mâinilor lor, venit'au și ajutoare frumusele, totuși — mai trebuie mult până se vadă gata.

Studentul I. Moța a vorbit despre zbaterile ce le-a îndurat și pe care le poartă încă studențimea română, pentru atingerea scopului cel mai presus de noi, de ființa noastră și de viața noastră ca singuratici: pentru mântuirea țării și a neamului, de viitorul negru ce l-l pegătesc dușmanii săi cei mai răi din lăuntru, jidanii. La țintă vom ajunge însă, prin credință mare și prin unire între noi, — și fiind gata a ne și jertfi pentru sfânta luptă!

Studentul Corneliu Codreanu a vorbit, de încheiere, arătând însemnătatea acestei clădiri, la care lucrează echipe (cete) de tineri români veniți din toate părțile țării. Mulțumește atât acestora, cât și pu-

blicului care a venit în număr frumos la sărbarea punerii petrii fundamentale a Căminului celui cu mare rost.

În piatra așezată în fundamente, s'a pus scrisoare de pomenire, arătând pe scurt din ce indemn a plăcat această zidire, prin ale cui brațe și osteneți s'a făcut..., și s'a iscălit de numeroși purtători de grijă a zidirii și lucrării la înălțarea ei.

Sărbarea s'a încheiat cu cântări naționale patriotice și frumoase producțiuni tinerești.

Toată inimea s'a dus cu suflet înălțat dela această sărbare.

*

Nu cântați!.

Numai cineva sta de-o parte cu inimă acră de năcaz că se face ceva peste voia lui: ministrul Rânzescu și slujile lui plecate din poliția orașului și nasurile lungi jidănești. Ei și-au dat arama pe față în curând:

O ceată de 50-60 tineri cari lucrează la Cămin, au plecat după sărbare, așa în grupă (ceată) spre Cantina unde-l aștepta masa. În chip firăsc, cu inima plină de bucuria zilei, ei au mers pe stradă cântând cântece patriotice.

Iaca abia merg ca o sută de pași pe strada Lăpușneanu, și un cordon (brâu) de polițiști și jandarmi li-se pun în față și-l opresc! Nu-l lertat să meargă cântând pe stradă! De ce? Tulbură somnul de după masă a jidanilor? Tinerii s'au năcăjit, dar văzând că nenorocii polițiști și jandarmi par a fi trimiși anume pentru a cânta pe în soare, ca să mai poată arunca în arest pe acești cinștiți lucrători la Cămin, au chibzuit ce să facă?, și au hotărât, după înțelepciunea din vorba bătrânească: „Cel mai cuminte, îngăduie”. Și arătându-și scârba lor sufletescă pentru această nouă volnicie mârșă și mândrească, și tulburare a bucuriei lor, — din porunca jidanilor, — au încetat a cânta și au încungiturat vre'un nou scandal.

Sărmanii polițiști și jandarmi, la ce muncă de nimic sunteți porunciți!

Din viața partidelor.

Adunarea dela Deva

a Partidului Național, ținută Dumineca trecută 13 Sept., a fost bine reușită, deși a fost mult stingherită prin timpul neprilincios. De Sâmbătă seara a început a ploua, și și Duminecă a fost mai mult ploios, ca liniștit, și asta a oprit pe mulți cari, pe vreme bună, ar fi mers și ei.

Totuși, s'au adunat numeroși intelectuali dela orașe și cărturari și țărani dela sate, din toate părțile județului, căci doreau tare să audă pe oaspeșii rari ce erau așteptați, ca d. Iorga, Mihalache, pe lângă cei cunoscuți la noi ca dnii Maniu și Valda. Dar n'a venit nici d. Iorga, nici Mihalache, nici Argătioianu, nici Dr. Lupu. Au venit însă dnii Maniu și Valda, și, încungiurați de fruntași din județ al Partidului Național, au ținut adunarea, trezind, prin calde vorbiri, multe nădejdi de mai bine în suflètele multîmii ce-l asculta.

Adunarea a fost deschisă de dl Dr. A. Vlad. Au vorbit dnii St. C. Pop, Dr. Valda, Iuliu Maniu, C. Brediceanu, Ioanșescu și șoli al partidului veniți din Dobrogea, Muntenia și Bucovina.

— În Sibiu a avut loc o adunare la fel, în ziua înălțării Sf. Cruci. Au vorbit dnii Maniu, Dr. Lupuș, Valda, I. Lăpădat (fratele ministrului Alexandru Lăpădat), și alții, pentru îndepărtarea guvernului de azi.

Incercări de înțelegere pe temeiul mai mare...

Zărele din București aduc știri, că între Partidul Național și cel Țărănesc, s'au început debateri pentru a se ajunge la o înțelegere pentru o cârmuire împreună a țării, după plecarea liberalilor.

Pân'acum înțelegerea între cele 2 Partide a avut în vedere numai o conlucrare pentru răsturnarea guvernului, — dar că dacă răsturnarea se va întâmpla, ca să urmeze, — asupra acestei întrebări nu s'a fost cercat o înțelegere. Acum, văzând că în alegerile pentru Camerele Agricole, poporul a sprijinit cele 2 partide întovărășite, încât pot nădăjdul o biruință la fel, ori și mai mare, în alegerile de deputați, — cele 2 partide căarcă să ducă înțelegerea și mai departe: pentru o conlucrare la cârma țării!

Unele fol din București, cari țin a ști lucrurile bine, căci au tras bine cu urechea la gaura cheli dela ușă, — spun, că în calea acestei înțelegeri se ridică oarecari greutăți: Ci-că țărăniștii își măresc mult cererile după alegerile dela Camerele Agricole. Ei spun: În aceste alegeri, noi la oaltă am biruit în 43 de județe, adică în mai mult ca jumătate. Dar din acestea, tu Partidule Național, ai eșit biruitor numai în 9 județe acolo în Ardealul tău și în 1 singur județ în vechiul Rugat (la Brăila). Așadar de tot în

10 județe. Iar eu, Partidul Țărănesc, am biruit în celelalte 33 de județe. Așadar partea mea de putere s'a dovedit de 3 ori mai mare ca a ta, soațe dragă..

Și pe temelul acestei socoteli, Partidul Țărănesc își cere parte covârșitoare în toate!

Partidul Național în schimb are drept a răspunde: Nici tu nu leșeai așa tare în vechiul tău regat, dacă nu-ți urcam eu însămănătatea prin întovărășirea ce am primit a face cu tine. Falma înțelegerii dintre noi și-a dat și țile aripi mai puternice decum tu singur puteai să la ai. Așadar nu poate fi vorba, că tu stai prin tine însuși, așa de sus, și eu așa napoi..

Și asta-i cam așa.

Fruntașii Partidului Național însă spun, că — însoțirea între cele 2 partide va rămânea în picioare, ori-ce s'ar întâmpla, — căci împingeră în laturi a Liberalilor dela putere, e flata lor cea mai mare și mai apropiată pentru acum. Celelalte se vor aranja ele, cu bunăvoință dia amândouă părțile.

Românii nu mai pot cânta cântările lor patriotice

carl nu-s pe placul Jidanilor!

Jandarmii puși să urmărească pe cei ce le cântă.

O întâmplare la Iași, alia la Geoaagiu de jos, la băi.

Guvernul dă tot mai triste probe, că primește porunci venite lui în ascuns dela Jidani, și se supune lor într'un chip foarte puțin bărbătesc și puțin românesc.

Cetii în altă parte ce s'a întâmplat la sfințirea petrii fundamentale puse la „Căminul Cultural Creștin“ dela Iași, la Sântămărie-mică. Fiindcă după împlinirea slujbei sfinte, vre-o 60 de studenți, voloși că le-a ajutat Dzeu să ajungă cu lucrarea la Cămin până acl, mergând spre masa ce-l aștepta, s'au dus cântând vesele cântece patriotice, prin care se însăfășeau pe sine înșiși și pe Români ce lor auzi, la munca și la lupta de smulgere a neamului din starea umilitoare de azi față de neamul jidovesc, — vor fi cântat, se vede, și „Imnul studentesc“ plin de sufiel românesc. Jandarmii și poliția lui Mârzescu l-au oprit în mijlocul străzii și nu l-au lăsat să meargă mai departe, dacă mai cântă. S'au pornit tîrguelli cu elevii lui Mania-Mârzescu, și cei mai cuminți au trebuit să îngăduie ei din dreptul lor, pentru a nu da prilej la noi împedecări a lucrării lor scumpe la Cămin: Studenții s'au învoit dară să nu mai cânte, ca să aibă jidanii prânz tihnit, să nu le stee ficatul de găscă n'gât la masă, japănesele să nu capete amețeală auzind româneștile cântări.

— Alta întâmplare de acest fel am văzut în vara asta la băile dela Geoaagiu de jos (aici lângă Orăștie). Într'o seară mai mulți tineri, studenți și elevi mai mari de Liceu, cântau în parc, în răcoarea plăcută a serii, și printre altele au început și „Imnul studentesc“. Abia au cântat câteva minute și iaca vin 2 jandarmi și le spun că: asta nu-i voe să o cânte!

Ca să încungliure un scandal mai mare, tinerii au încetat a cânta cu cuvinte Imnul, dar au urmat a-l cânta și mai puternic fără cuvinte, numai așa în la-la-la-la, aiții cu gura închisă, pe nas, — și nu numai tinerii, ci toți Românii din parc, domni și dame, s'au alăturat cântării, — iar câte un ștengar înterupea cântecul mut la loc potrivit, cu strigarea cuvântului: Jidanii!! la-la-la-la (în loc de „ne sugrumă nașlunea“) și toată lumea urma mai dărză cântarea mută care spunea așa de mult că ce grăesc acele inimi.

Și jandarmul n'a mai zis nimic căci el avea poruncă să oprească cântarea „Imnului studentesc“ rostit cu cuvintele îndemnătoare la luptă contra Jidanilor, dar o melodie fără cuvinte, nu era în drept a o opri.

Totuși, Jidanii erau foarte feriți că, uite, Românii, la porunca guvernului lor, dată la cererea noastră, nu mai pot cânta în țara lor o cântare care nu ne place nouă evrellor!..

Aceste stări de umilire în fața acestui neam netrebnic, nu fac cinste stăpânilor care poruncește să se facă așa cu Românii cei mai buni!

Răsboiul.

În Marocco merge iar bine pentru Francezi și Spanioli. Riffanii se retrag, dar după împotriviri strașnice.

Au însă Francezii năcaz nou cu Druzii în Siria, cari sunt ajutați și de Arabii din Palestina. E tot mâna diavolului nevăzut, care vrea să slăbească nașlunile creștine cele mai de seamă.

Pentru

„Căminul Cult. Creștin“.

(Casa Studenților).

Prilej înțelepțește folosit pentru a face un lucru bun.

Părintele Sebastian Rusan din Vulcan (jud. Hunedoare) ne scrie următoarele:

Cu prilejul sfințirii de casă la credinciosul meu Ioan Bogdan, — cel mai harnic negustor român în Vulcan, venit aici din Polana Sibiului, în casele cărui am așezat și „Casina Română“, am adus aminte celor de față de lucrarea mult grăitoare a Studenților români dela Iași, și îndată s'au îmblat aproape toți cei de față a dărui și ei câte ceva pentru căminul studenților din Iași. Au dat:

I. Bogdan, Stănilă Hățiegan, șeful Consumului muncitorilor câte 200 lei; I. Radu, I. Răduț, Duica Crăqmariu, I. Albesc, (primar Coroștii), N. Vlăduț, V. Papp, Longhin Hessu Inv., N. Stoia not., V. Ardelean, G. Scoreiu, Ing. N. Ioan, Farm Alex. Papp câte 100 lei; Ing. Traian Popescu 60 Lei; G. Pardos 50 lei; Preot Sebastian Rusan, I. Șerbu, Nic. Stoia sen., Blaga și Roddean, G. Dumitrescu, Romul Sabeni, Inv. dir., G. Scoreiu, cîte 40 lei; I. Colda cantor, I. Nicoară, Constantia Bogza, câte 20 lei.

Dorim tinerilor deplină izbândă în lucrarea întreprinsă și să știe, că și noi vom fi cu ei în foarte împrejurările!

Din Măgărei (j. Târnava mare), d. Laurențiu Holerga, a adunat, la stăruințele dnii Iosif Gîzdav student în medicină, suma de Lei 300 dela cei mai jos însemnați. Trimțindu-ne suma, el ne scriu:

„Fie ca această sumă modestă, să ajute și ea la înălșarea zidurilor într'un colțșor al aceluia Locaș, care e sortit să ajungă a fi Căzarma de chemare

pentru toți recruții cari vor ridica spada, pentru a scăpa țara din ghiarele celor ce vor să o sugrumă, — de netrebnici lepră jidovească!.. — Au dărult:

Laurențiu Holerga, I. Schneider, Andrei Mild, câte 20 Lei; — Em. Suciu, G. Flik, Dănilă Erman, E. Urdea, I. Suciu, câte 15 Lei; — I. Duca, Zah. Solomon, I. Bilk, G. Rău. Vas. Holerga, I. Suciu, Leonte Lasăr, Nic. Holerga, I. Cristea, I. Holerga, Mihail Mathes, Mihail Roth, Matei Mathes, Dănilă Mild, Andrei Manghezius, Vic. Gîzdav, câte 10 Lei; — I. Bielek, 5 l.

Total 300 Lei.

Di adv. Preilpiceanu din Fălticeni (Moldova), ne-a trimis (prin zelosul dn. Inv. Gh. Rădășan din Bogata), Lei 100; — Eremie Isaac oficiant la Percepție în Sânicolaul mare, 100 Lei; — Ioan Muntean, elev cl. VII. Normală, din Sibiel (Seliște) ne-a trimis 311 Lei, ca dela cine sunt adunați nu ne-a venit încă lista; — Iacob Valea din Stuplul (j. Cojocna) 100 Lei; — Samoilă Tămpean din Serca, 40 l. — Traian Suba din Pâncota, 20 l.

Suma de azi . Lei 2.871.—

Din NrII trecuți „ 112.164.—

Dé tot la „Lib.“ Lei 115.035.—

Zidarii Orăștieni la Iași.

Luni au plecat dela Orăștie doi tineri și inimoși zidarii, George Florea și Ioan Berian, pentru a fi de ajutor zidirii Căminului. Au mers pe cheltuiala lor și acolo vor lucra o săptămână de cinste, — apoi vor primi plata ce li-o poate da Căminul (130 Lei pe zi, casă și masă, așadar preț de 200 Lei pe zi). Ei au plecat foarte voloși, mândri că pot merge să dea și ei mână de ajutor la un lucru așa de românesc.

Le-am dat bilete de tren cu reducere de 75 la sută, plătind numai a 4 a parte din bilet.

Să-i urmeze și alții.

Fundamentele, mari și sdânci, ca pentru casă cu 3 etage, au fost cu totul terminate, — și Marți, în 15 Sept. s'a început lucrarea cu cărămidă a parter-ului.

Acum sunt bineveniți zidarul cari se duc. Studenții le cară cărămida, tencuiala, și pun alături de ei în zid.

— Iar azi Joi, pleacă trei tineri studenți de aici, ca să ajute și ei vre-o săptămână macar, la lucru. Inimi frumoase acestea.

Ajutor de bucate.

Din comuna vecină Beriu (lângă Orăștie) s'au adunat 7 ferdele (a 30 Litri) de grâu, ca ajutor de hrană pentru lucrătorii la Cămin. Frumosul dar va fi primit cu bucurie și cu laudă de ceata lucrătoare la Cămin. — Cinste bunilor Berieni.

NOUȚĂȚI

A. S. R. Principele Carol, care tare poartă grija aviației (a zborului) armatei, ca uncaită de mâna întâi în vltioarele războale, — se află în Cehoslovacia, pentru a cerceta marile fabrici de avioane de acolo.

Universitatea din Iași, atât de bine păzită de poliția lui Mârzescu ca să fie fluși departe de ea tinerii prea inimoși, — și-a cerut amânarea deschiderii dela 1 Octobrie pe 1 Novembre, pentru că nu are hrane și nimic ce trebuie Căminurilor Studențești. La asta n'au avut satrapii dela Iași vreme să se gândească cât fu vara.

Abonament de probă**pe 3 luni: Oct. — Noiembrie — Decembrie.**

Potrivit obiceiului vechi al foii noastre, rugăm și în anul de față pe bunii noștri cetitori, ca să poftescă și pe alți cetitori din comuna lor, să se aboneze la »Libertatea» și adausele ei, ca de probă pe aceste 3 luni din urmă ale anului. Să țină la casa lor aceste foi trei luni de zile, și, dacă în acest timp vor vedea că nu li s pe plac, nu scriu și nu vorbesc după inima lor, — le vor părăsi. De le vor plăcea însă, le vor ține.

Pentru a da prilej la cât mai mulți a ține aceste foi de probă, le ținem ori-cui pentru

numai 20 Lei

pe aceste 3 luni, — ceea-ce înseamnă că nu râvnim nici la cel mai mic câștig de la acești abonati de probă; ei abia ne plătesc hârtia și tiparul și posta.

O facem asta, pentru-că noi slujim o credință, o nădejde, un dor de mai bine pentru poporul nostru, un mai bine pe care-l vedem în trezirea poporului nostru la lupta de apărare împotriva primejdiei ce-l amenință cu sugrumare în casa lui, în țara lui, din partea pirului blăstămat ce a prins rădăcini grozav de multe și de primejdioase în ogorul neamului nostru, a pirului iudovesc! A deștepta pe Români la vederea acestei primejdii și a i sufla la lupta de apărare, înseamnă a ne scuti neamul de moarte! Iar când așa un lucru sfânt urmărim, nu ne putem uita la câștig după munca noastră, ci la aceea ca, cât mai mulți să ne cetească și să vină în rândurile luptătorilor celor prevăzători.

De aceea vom socoti ca Stegari ai mântuirii pe acei cetitori ai noștri, cari ne vor aduce 2—3—5 ori mai mulți cetitori noi, din cari poate vom avea mâine tot atâtea luptători însuflețiți pentru sfânta țintă spre care mergem.

Pe cei-ce ne vor trimite mai mulți cetitori de probă, îi vom tipări cu laudă în foaie, ca pe Stegari ai mântuirii neamului!

-- Alăturăm la numărul acesta Mandate Postale, ca să puteți trimite banii pentru cetitorii noi. Pe dosul couponului încap și 10 nume de cetitori, așa că, cu un Mandat pot fi înaintați banii pentru 2—5—10 cetitori. Ei vor primi foile numai de la 1 Octombrie înainte.

— Scrieți numele foarte curat, tot așa numirea comunei și a poștei de care se ține comuna, apoi județul.

— Cetiți sau dați la cât mai mulți, să cetească această înștiințare

Soarte de zburător. Azi poate cel mai primejdul călător sunt cei ce merg cu aeroplanele (mașinile de zburat). Cu un aeroplan »hydroavion» (care lăsându-se pe apă, poate pluti pe fața apei), plecaseră din America mai mulți soldați conduși de un căpitan. Era hidroavion de al armatei și făcea manevre de-a-supra mării. Apucat de o furtună grozavă, avionul s'a luptat cât a putut împotriva furtunii, dar odată i-s'a frânt cârma și a căzut în mare! Fîind așa fabricat, el a putut pluti pe suprafața apei, așteptând doar să scape de peire. Avionul avea pe el aparat (mașinării) cu care să poată da telegramă fără fir, înștiințând fărmiile că unde se află. Dar aparatul de dat telegramă, s'a stricat în prăbușire și a rămas bun numai cel de primit știrile. Căpitanul azea cum se lan măsură de a fi scăpați, cum se trimite vapoare, aeroplan, să-i caute, — dar el nu le putea da de știre unde e!

Era grozav. O zi, două zile, trei, cinci, au dus-o cum au dus-o, că au mai avut mâncare și apă, — apoi li s'a gâtat hrană, și a început viața de chin! Nici mâncare, nici apă. Apa de mare n'o poți bea de sărată și te bolnăvește; — ca s'o curățe de sare n'aveau cu ce. Și au stat 11 zile așa, morți de foame și de sete, în mijlocul mării, până ce au fost descoperiți de un

vapor mers în căutarea lor. Erau numai umbre, când l au luat și i-au pus pe vapor. Culcați în paturi, nenorociții au căzut în somn ca de moarte și nu s'au mai trezit câte 24 și li câte 36 clasuri (o zi și 2 nopți!).

Focul uriaș al fântanei de petrol dela Moreni, care a ars aproape 2 luni de zile, — a fost stins Luni în săptămâna de față. Se face socoteala feteiului (petrol necurățit, așa cum se află în pământ) cât s'a prăpădit în foc, și se spune că s'a pierdut petrol de 500 de milioane Lei.

Asigurările — la stat? Se scrie și se vorbește, că Statul vrea să lee în mână sa asigurările de tot felul din țară, și cele de foc, și de grindină și pe viață, — cari ar da un nou izvor de venit statului, care are lipsă de așa multe venituri încă, până să se intrame țară.

Hațegul are oașpe rar: Generalu Berthelot a sosit la moșia sa de lângă Hațeg și stă aci săptămâna asta.

Plecarea la Ierusalim a credincioșilor ortodocși, conduși de I. P. S. Sa Metropolitul Bălan dela Sibin, se face Luni viitoare, în 21 Septembrie, din Constanța. Călătorii pleacă de acasă așa fel, că Luni să fie în Constanța, unde urcă pe Vaporul »Împăratul Traian».

Nenorocire mare pe un vapor. În luna trecută pe vaporul »Mackinak» a pleznit cu putere uriașă un cazan ce era prea încărcat cu abori, pe când vaporul era gata de plecare și pe el se aflau 650 de călători. Explosia (pleznirea) a sfărmat tot ce-a fost peste sala cazanelor, omorînd pe 19 călători și rănind peste 100 de înși. Noroc că, fiind aproape de țarm, li s'a putut da ajutor grabnic, fiind răniți duși în spitalele din oraș. Când luntrele de salvare (de scăpare) a altor vapoare au alergat sub pereții vaporului nenorocit, călătorii, spălmănați și de teamă că va urma altă explozie, nu mai așteptau luarea lor cu rindulala, ci săreau de pe bordurile vaporului în luntre, unii căzând în mare, în loc de luntre.

Pentru cărăuși. Manutanța garnizoanei Orăștie dă în înțepindere cărăușii cerealelor, etc., cam 30—50 vagoane pe an, cari îi solesc în gară, pe timpul dela 15 Sept. 1925 până la 15 Sept. 1926. — Cărăușirea se va face dela gară la Manutanța Orăștie, în curtea Uzinei Electrice. — Doritorii de a concura la această licitație de cărăușie, să-și înainteze ofertele scrise până la 24 Septembrie 1925, la Manutanța.

— Folosiți Mandatele postale ce primiți azi, pentru a trimite după »**Legea nouă Comunală și județană**» de care tot omul are mare lipsă!

Abonații noștri

cari n'au avut vreme a trimite piata pentru foi la jumătatea anului, — căci țărânul nu are vreme vara pentru trimis banii nici la foi, nici în dare, căci lucrul câmpului îi ia în samă toate puterile și ale trupului și ale punții, — sunt rugați ca acum, toamna, să ne trimită și nouă ce ni-se cade pe jumătatea a doua a anului, cu ajutorul Mandatului Postal alăturat la numărul de față.

— Dar abonații noștri rugați, de peste an, vor plăti și pătrarul din urmă cu 25 Lei, jumătatea de an cu 50 Lei, — nu cu 20 Lei pătrarul din urmă, cu cât îmbiem pe cei de probă. — Asta o spunem, pentru-că în alți ani, unii abonați au trimis și ei numai suma cea mică (a abonațiilor de probă) pe lunile din urmă ale anului.

Când trimiteți bani

scrieți pe cotorul (Cuponul) Mandatului Postal, barem cu 3—4 cuvinte, că pentru ce se trimite banii?, căci altfel, așteptând noi scrisoarea ce s'a trimis ozebit, și cum scrisorile se perd așa de multe, — nu putem implini cererea trimițătorului ori numai cu mare întârziere. Pe dosul Cuponului, încap multe, Rugăm a-i folosi, căci așa se implineste lucrul mai bine.

Câteva pilde. Ca dovadă ce rău e dacă nu scrii nimic pe coupon, arătăm aci, că avem următorii bani, sosiți de mult, cu cari n'am știut ce să facem, ci și acum stau așa puși deoparte: Lucs Alese din Budocriye (j. Cojocna) 75 Lei, încă din April. Și scrisoarea e atâta de rea, că noi așa cetim comuna, și nu este comună cu acest nume. Nu-i putem nici scrie, nici implini ce-o fi vrut. Așteptăm să ne scrie de nou, și nu ne vine nimic. — Dela Savu Tudor, Acar în gara Paulș, avem 35 Lei din lunie și nu știm pe ce-s trimiși. — Dela Casa de Economie din Târgu-Mureș 77 Lei, din lunie. — Dela Iosif Momir (sau cum l'o fi chemând, că e foarte rău scris

numele) din Petriș (cel dela Aradus din Bistrița-Năsăud, nu știm, că amândouă aceste Petriș-uri au postă în loc, și pe couponul acesta nu e însemnat județul), stau aci 275 Lei din lulle și nu știm ce să facem cu ei — Dela Ana Fica I. Ștefan din Zlatna 60 Lei. — Dela George Roșu din Topolovăț 233 Lei din lulle. — Dela Ion Tulbure din Arad 300 Lei din Decembre trecut. — Dela Plutonier major, Sandu Constantin din Surduc-Livezeni 143 Lei de prin Maiu. — Dela curelarul Schreibe din Albaiulia 50 Lei din Maiu. Dela Cristoi Nicol. din Glimboaca 180 Lei 52 b. din Maiu. — Dela Nicol. Răleanu ori Băbeanu (nu putem ceti) din Bocsig sau Buzin (nu se poate ceti, așa de rău e scris) 103 Lei dați la posta din Bocșa Montană în Februarie. — Ioan Sârbu, Măderat 79. ne-a trimis în 31 Maiu 1924 35 Lei și scrie pe dos: On. Redacție. Cât mai de urgență Vă rugăm! Cu dragoete I. S., Că ce ne rogă, nu scrie. I' am scris scrisoare întrebându-l ce vrea, și nici un răspuns. — N. Gr. Comănescu din Padina, jud. Buzău, 53 Lei din Ianuarie. — Paul Alexandrescu din Ploesti 38 Lei în Nov. 1924. — George Frățilă din Măderat, are la noi 365 Lei din Decembre 1924. — G. Popescu din Filiași, j. Dolj, 425 Lei din lunie! — Și mai sunt cu sume mai mici.

Multora le-am scris, întrebându-i pe ce-s trimiși banii, și nu ne-a venit nici un răspuns. Dar n'avem vreme să scriem ficăruia care ne trimite banii nelămuriți.

Toți aceștia ne vor socoti de oameni răi, cari am primit banii lor și nu le trimitem nimic, — deși vina nu e deloc la noi.

De aceea rugăm repăit:

Scrieți pe couponul Mandatului pentru ce se trimite banii!, căci atunci l se implineste dorința îndată.

Conducător-Librar.

»Librăria Românească» din Deva, Societatea pe acții, caută un Conducător tehnic.

Doritorii, să-și înainteze oferta pe adresa Suprefecturii județului Hunedoara.

Postul se poate ocupa imediat.

(509) 1-3 Direcțiunea Librăriei.

Poșta Redacției.

D sale I. M. în Lăp. u. și altora. Dări de samă despre răutățile făcute la algeri nu putem publica, fiindcă sunt nenumărate mișelile ce se fac, peste tot locul. Toată lumea le cunoaște, așa că numai am picătuș-o cu ele. Dar mai ales nu le putem face loc, fiind foala noastră prea mică față de câte se cer publicate. Punem în foaie lucrurile cele mai de seamă, și cari duc spre ținta noastră: *întărirea hotărîrii în popor pentru lupta națională.* Hărțuile dintre partide și micile hărțipuri ale agenților electorali, — le dăm focului. De aceea lertăți dacă nu le publicăm.

D sale Gh. Mart. în D. — Dacă jandarmii ț-au luat broșurile ce le-ai primit dela noi spre împărțire în popor, ca prin aceea să câștigăm ceva pentru »Căminul Cultural» dela Iași, iaca nu le vți plăti. Dar te rugăm cere dlui șef al postului de jandarmi o Adeverință că și le-a luat și aceea ni-o trimite, spre a te șterge dintre acei cari au încă cărțicele neplătite. Dacă jandarmul nu vrea să-ți deie Adeverința, — deși era dator să-ți-o deie când și-a luat Cărțicelele, — cere dela Primărie o adeverință sau dela omul primăriei care a înșoiț pe jandarm când a făcut confisicarea (luarea) cărțicelelor. Ne trebuie aceea adeverință, întâi ca să te ștergem dintre datorășii, a doua ca să

rămână urmă despre acei săraci frați ai noștri, cari au înțeles așa de rău zilele noastre, și în loc să ajute la un lucru bun cum e zidirea Căminului, dăruind și el pentru el, i-au pus pedeci, oprind și pe alții de a face binele național, pe care erau să-l facă...

— Și încă o vorbă: Jandarmii români sunt filii ai poporului nostru românesc. Nu se poate ca în peptul lor să bată altă inimă, decât tot o inimă românească. Apropiată-vă de ei, cei cari cetiți aceste foi, apropiați-vă cu dragoste de frați, cu vorbe bune de frați, și — dați-le și lor să cetească regulat aceste foi. Cetindu-le, ei ne vor înțelege și pe noi și pe dvoastră abonații noștri, — și vor vedea că noi la nici un rău nu vă îndemnăm, ci la ce e mai bun pentru neam, pentru ei și părinții lor, — și vor ști altădată face deosebire între răufăcătorii ce trebuesc urmăriți cu asprime, și între voi, cari voțiți a face pe cât mai mulți să fie Români aievea însufleșiți pentru țară, pentru neam și lege, — și astfel se vor purta în viitor cu voi.

Iar pe cei cari, și după ce au cettit mai multă vreme aceste foi, vă vor prigoni totuși, — lăsați-i în pace, ferțiți-le din cale, căci acelora nu le mai ajută nimic ca să fie și ei frații noștri cei buni.

Nr. 1250—1925.

Publicare.

Primăria comunei Cugir face cunoscut, că va da în arândă pe 6 ani decursiv începând din 1925 Octombrie 1 până în 1931 Septembrie 30, dreptul de vânat, prin licitație publică, ce se va ține la casa comunală în 18 Octombrie a. m., la ora 10.

Prețul de strigare: a., pentru teritoriul de munte 1000 Lei, b., pentru teritoriul de șes 500 Lei, arândă anuală.

Condițiile detaliate se pot vedea la primăria comunală în orele oficiale.

Cugir, în 31 August 1925.

Nic. Muntean, Vas. Motoașcă primar. (500) 2-2 notar.

Scărmănătoare de lână,

în stare bună, purtată cu motor electric, e de vânzare la

Vasile Udrea Vințul-de-Jos. 2—2 (489)

Iancu și Mihai

Harnica „**Librărie Poporală**” din Turda (proprietar d. I. Pescariu) tipărește un șir de cărțile de câte 32 pagini, sub numirea „**Biblioteca Românească**”. Ca numerii mai noi ai acestor „**Biblioteca Românească**” a scos de sub tipar două prea frumoase cărți:

I. Avram Iancu (Viața și faptele lui de vitejie) și

II. Mormântul lui Mihai Viteazul (aceasta în 2 cărțile).

Aceste cărți să nu lipsescă din casa nimănui. În ele veți găsi viața abucămată a celor doi mari eroi Români.

Se pot comanda împreună, pentru suma de 40 lei, sau deosebit, cea dintâi pentru 10 lei, iar a doua, care cuprinde 150 pagini, pentru 25 lei, plus porto — la:

„**Librăria Poporală**” Turda. (461) 6—6

„GRĂNITERUL”
Institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Dobra (jud. Hunedoara)

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Grănițerul” ca societate pe acții, sunt invitați prin aceasta la

Adunarea generală extraordinară,

care să va ține în Dobra la 15 Octombrie 1925, la 3 ore p. m., în localul băncii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Deschiderea adunării generale extraordinare; numirea notarului și a doi scrutinători, cari au să verifice și procesul verbal.
2. Raportul Consiliului de administrație despre emisiunea de acții anterioară deplin plătită.
3. Autorizarea Consiliului de Administrație pentru sporirea capitalului societar până la 1,000.000 Lei.
4. Modificarea statutelor.

P. T. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală extraordinară, să binevoiască a-și depune acțiunile, conform §-ului 12 din statut, cel mult până în 14 Octombrie 1925 la cassa societății, sau la cassa altor institute, cari sunt membre la „Solidaritatea”.

Dobra, la 3 Septembrie 1925.

Consiliul de Administrație.

Când veniți la Orăștie

binevoiiți a vă folosi pentru mergerea în oraș de

Autobusul roșu!

pe care-l veți vedea la gară la toate trenurile, și care este întreprindere curat românească, servind în chipul cel mai atent pe onorații călători:

Asemenea la ieșirea la gară, el se află cu jumătate de oră mai de vreme, naimea Hotelului „Central”.

Călătorii de pe Calea Mihai Viteazul (Drumul țării) vor fi luați de acasă, dacă se face înșințarea înainte la subscrișul:

Adam Stărc
Proprietar de Autobus,
Calea Mihai Viteazul No. 22.

2—

Oătră cetitorii americani.

Subscrișul am un frate în America, Ioan Romosan, fost până înainte cu un an și jumătate în Lorain-Ohio. De un an și jum. nu mai știu de el nimic. Cei-ce au știre unde se află, sunt rugați a-mi da adresa lui de azi.

Simion Romosan (482) 2—2 Orăștie, Str. Dealului 5.

Cumpărați-vă

Noua Lege Comunală și județană

(Legea pentru Unificarea Administrativă) tradusă pe limba poporului așa fel, că o poate înțelege și cel din urmă țărău, și își poate cunoaște astfel drepturile de cetățean la comună și la județ, și dreptul slujbașilor față de el.

Prețul: 30 Lei, trimisă franco-recomandat. Bani înainte. Cu „rambus” nu se trimite. — A se cere la:

Administrația „Libertatea” (0) 1— Orăștie (j. Huned.)

O mașină de treerat,

de 600 mm., alegând grăul în 2 părți, cu motor de benzină, foarte ușoară, — e de vânzare la:

Iosif Popa (512) 1—1 mecanic, Săliște (jud. Sibiu)

Tiglarla-Binder de odinioară, din Orăștie,

e pusă de nou în lucrare, și pregătește țigla bună și durabilă. Prețul 1650 Lei mia.

Văduva Binder (491) 2—3 — Orăștie —

Mașină de cusut,

mică, sistem „Singer”, în stare bună, — ieșind de vânzare la subscrișul.

Tot aici: Traieste de școală pentru elevi, — din piele, — cu prețuri solide.

Toma Ungar (513) 1—1 Orăștie, Str. Mihai Viteazul 64.

Se caută:

un comis, vânzător în prăvălie, etate 17—18 ani, praxă în branșa manufactură și băcănie, și un practicant în etate de 14 ani având creștere bună și 3—4 clase civile sau liceu, pentru prăvălia mixtă în Orlat (Jud. Sibiu). Ofertele se vor adresa la firmă împreună cu copie despre atestate.

George Baciu (510) 1—2 comerciant.

De vânzare. Trăsura ușoară de oraș, pentru 1 și 2 cal, în perfectă bună stare.

Amatorii se vor adresa: Lt. Colonel Theiss Adolf din Regimentul 92 Infanterie. (501) 2—2

AVIZ! (504) 2—2

Soc. „**Intreprinderile Forestiere Române**” din Cluj, dorește a da în antrepriză, de urgență, tăierea a cca 60—80.000 m. st., lemn de foc, fag.

Amatorii pot primi informații la sediul Societății în Cluj Calea Regele Ferdinand, 38, etaj II.

Regatul România.
Subprefectura județului Arad.
No. 9732 1925.

Comunicat.

Pentru înscrierile în Școala de Notarii

Ca urmare a comunicatelor noastre din 6 August 1925 și 9 Septembrie 1925, referitoare la înscrierile în Școala de Notari, având în vedere ordinul telegrafic a Ministerului de Interne No. 125714 conform căruia nu se admit la școala de notari, decât candidații cu bacalaureat sau cu certificat de absolvire a liceului eliberat înainte de data de 1 Iunie 1925, se aduce la cunoștința celor interesați, că înscrierile vor dura până la data de 25 Septembrie 1925.

În zilele de 25 și 26 Septembrie vor avea loc examenele de admitere. În ziua de 1 Octombrie vor începe cursurile.

Cei ce doresc să se înscrie la această școală, trebuie să înainteze o cerere către subprefectura județului Arad, până la 25 Septembrie 1925.

La cerere se vor adnexa următoarele acte:

1. Certificat de studii în original sau în copie legalizată din care să se constate, că recurentul are bacalaureatul sau a absolvit liceul înainte de data de 1 Iunie 1925.
2. Declarația elevului că posedă atât în scris cât și în graiu limba statului.
3. Certificat medical.
4. Certificat de cetățenie.
5. Certificat de bună purtare.
6. Extras de naștere.

În conformitate cu regulamentul școlii, auditorii particulari nu se admit.

Arad, la 12 Septembrie 1925. (511) 1—1 p. subprefect, Boneu.

Casă și grădină de vânzare.

Subsemnatul am de vânzare o casă cu 5 odăi, cu brevet de tutu și sare. În curte 2 cocini și o fântână. — Casa se află lângă târgul de vite și gară. — Amăunte la vânzător.

Moisă Lupșa (514) 1—1 Dobra, No. 352 (j. Hun.)

2 calfe cu proxă mai îndelungată, 1 în branșa de Manufactură, 1 în branșa de Coloniale, sau în ambele, află aplicare imediat la Firma:

Vasile I. Vulcu
Magazin de Coloniale și Manufactură Sebeșul-săsesc. (583) 2—4

Vând: butoaie goale de vin în stare foarte bună; mărime de la 12 hectolitri până la 35 hectolitri, în cvant de 500 hectolitri, a decă total 300 hectolitri.

A se adresa la: Petru Bonea comerciant de vinuri, (504) 2—3 Șiria, 332 (jud. Arad).

Vin bun și estin diferite soiuri: Buți folosite, de la 300 până la 800 Ltr.

Un Cazan pentru rachiu, complet, — se vinde estin în depozitul de vin: (480) 3—3

O. FABER. Orăștie Str. Coșbuc (Morii) Nr. 9 (lângă postă).